

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Biblia, lat

Mit Postilla litteralis von Nicolaus de Lyra, Expositiones prologorum von Guilelmus Brito, Additiones ad Postillam Nicolai de Lyra von Paulus Burgensis und Replicae contra Burgensem von Matthias Doering

Doering, Matthias

[Lyon], nach 7. Mai 1485, um 1488

Prologus in Ezechielem prophetam

[urn:nbn:de:bsz:31-304045](#)

In cipit expositio plogi in librum Ezechielis prophete.
Ezechiel ppbera t. **I**ste plogus dividit in quos ptilas
In pma ostendit quibus ppberia bec tradit: vel qbus p
pbera in isto libro loquit: ibi. Ezechiel ppba t. **I**n secunda
describuntur ppberetps et locus: et loquedimodus. **Z**e
pro ali dscibis impli
citer: pmo p etatis pro
pppberabi. **I**n clesimo au
tes: etatis sue anno. secu
do p captiuitatem: ibi.
Et captiuitatis qnto.
tertio q: ppberant s
mul tpe cum bieremias:
vn dicat hic. **E**t eodem
tpe t. **L**oc tangit cu
dicitur. **I**n chaldea t.
Modus loquedi cu d
Homo eius nec satis
dicuntur t. **I**n tenia p
retdmedat a dignitate
t a fmonis pundita
t. Dignitas notat cu
dicitur. **S**acerdos t.
Hemonis punditas
notatur: ibi. **P**incipia
volumis t. **I**n qttap
tte insinuat bieromius
qre trastulit libri istum
scripter varietate tral
lationum a veritate he
braica discrepamus: ibi.
Sed t vulgata e? edit
t. **I**n qua inuitat
paulas et estoib: vt
translationem legat doces
qualiter subsannates emulos cofun
dancabi. **L**egite igit et bue libri t. **V**isus littere insitamus.
b **L**u io aebim rege iuda. iii. Reg. xiiij. **T**raustulit quoq; ioacob
in babylonem t. **i**bide pponit de ceteris captiuis q de bierlm trastati
funt in babylonem. **c** **N**enitentibus q ad bieremie vaticiniu. i. p
pberetps dicentis bieremie. **i**. Uenient et ponet vnuq; seq; solium suu in
introitu portaru bierlm t. **I**ren. xxi. **D**olui faciem ea sup ciuitates
bac in malu t no in bouu air dñs. **I**n manu regis babylonis dabut
texturet ea igni. **E**t pponit ibide qui habita erit in vbe bac moriet
gladio fame t peste. q aut fugient ad chaldeos q obdident vos viuet
jude. xxviii. **a** **Q**uicq; maledic in ciuitate bac moriet gladio fame t
peste. q aut fugient ad chaldeos viuet: et sequit. **T**radedo tradet ci
uitas bac in manu exercitus regis babylonis t. **P**ropter hmoi pro
pberias territus ioacob in iudea tradidit se: suo regi babylonis
oppugnau bierlm: et ipse trastulit eos in babylonem sic legit. iii. Re
gum. xxiij. q: rex babylonis no ruc destruit bierlm: sed constitut ibi
reges edebi. **W**enitedat illi q ad bieremie vaticiniu se vltro aduer
sfanis tradidissent: cu rege iacobim. **d** **L**um videret adb u. iobez
bierosolimam stare: sedebis regnare. **e** **Q**uā ille casaram esse pdi
retur: vt supradictu el: t m tota ppberia eius vnicata est sicut pa
tci. iii. Reg. xiiij. **I**sti erat iudei de quib; dicebat sedebias bieremie
xxviii. **S**ollicit sum ppber iudeos q trassugerunt ad chaldeos: ne
foite tradar in manu eou t illudant mibi. **f** **E**rosus est. i. incep
tit. **I**n pcedenti plogo in bieremiu inuenies: vnd dicat exodus.
g **A**ld co captiuios loqui. ppberare cu captiuios: sicut patet in pnci
ppi libu vbi dicas: cu elici in medio captiuios t. **b** **E**t eod te
pose t. ppberauerit. ipse t bieremias. i. cōteroranei fuerit in pro
pberando sicut de scolari q sicut parvulus in scolis p quadraginta an
nos t de alio scolari q m p tres annos cu eo studuit dicas q sunt p
cporanei in studioru q in toto sed q in aliqua pceptis conuenit.
i **Z**icet posterior. Ecce successio qrum ad ppberie exordium.
k **D**ic in chaldea bieremias in iudea. ecce varietas locoru. xxiij. bie
remie inuenies quot annis pcessit bieremias in ppberia. **l** **A**ldmo
dum. i. valde. **m** **P**anoplia volumis. i. pm capl. **n** **E**t s
ncm. i. vltima nou capla: vide glosam polita supra circa pncipium
pcedenis plogi. **o** **S**ed t vulgata eius editio. i. trastario q sicut
invenia bierosolimis cuius auctor ignorat p. **Il**lon multu. m in
qliquo. **q** **D**icit ab he. i. ab hebraica veritate: et no solum ista

translatio distat: sed enī alie que sibi unices aduersant. vñ no
ratur bieromius dico. **r** **U**nde latius mira: t. codē q da
ber hebraica veritas. **s** **I**n alia diuersa. ab hebraica ve
rnitate t **P**er colla. i. p maiores oris de celsis et clausu
llos: vt. **E**saie. **D**ecidiquit oñm: blasphemauerunt sancti isti
abalienam sunt
retrosum.

v **E**t comata. i. minores deca
mines quaz singu
lle clausule parus
walēt p scilicet om
nes simili collecte
integru sensum
redditur. vt. **E**saie
l. **U**e genti pecc
tria: pplo graui
initiate: sensuue
qua filios scidera
tis. **I**n prologo
sup etiam inueni
e plenus doris
t comatas
r **A**mici mei. id
est inimiciorum
cest: que est senect
tis prædicationi
contrariu bierens
intellecti.
r **S**ubsanna
uerint. subsanna
re estrugato ro
tracto seu dilatu
to naso inder.
Explicit prologus.

vide in opusculo de expositione vocabuloru byblici.
s **D**icte eis q nemo eos copel. vt scribi. i. vt aliq; scripta fasat
fsicut vos me cogitis ad scribendū: t ita cōtempti cōfundentur:
vel fm alias littera. **D**icte eis q nemo eos copelat vt scripta
mea legat: t ita littera magis videlicet dare cu sequentibus:
vnde dicit. **a** **S**ed vereor t. qsi diceret. nemo eos copelat
ad legendū scripta mea q ita subsannat. **b** **V**ereor. i. timo
b **M** illud cito. spore legēbus. **c** **E**ueniat. i. contingat.
d **Q**uo d grece significatus dicas. in d cōtestatione talium q
hatine: q apud grecos verbū est ystatu t maxime d cōtestationis
esp: essiū. **E**el significatiū. i. valde significatiū et q māpno
derestationem signat. **e** **V**ocent fagolidori. i. maledi
cta comedētes. i. incorporate sibi ea de quibus pno maledic
nent detrahēdo: quidā pponit sic. fagolidori dicunt de
ctores qsi maledicti vel maledicti co comedētes: q mīdālīnd
vident babere in ore nibil aliud masticare nisi maledicti de
tracnōes. **f** **V**oc est. apud nos **g** **M**anducantes senectas
o. qsi diceret nos latini vocam māducantes senectas q apud
grecos empaticē fagolidoni nūcupant. **S**enectas fm papiam
grecu est qd latine dicas belua: imundu animal. bac en pbitolo
gus dicit aliqui marē aliqui seminā: t q est animal imundum en
pbito pone bic p imundicia et est sensus. **g** **M**anducan
ttes senectas. i. qd vñ detrahēdo enomit aliis audieō degu
ttit: t ita i bmōi imundiq; detrahēt sicut famelici detrahēt in
comedēdo. fm **M**unguionē bec senecto senectis dicas aliquā
tulum senectas: t in de bec senecta dicas pilatura labioz vel labia
senectas vel illud rubē qd est sub aure pscis p qd dicens vñ
strecentis aut nō. dicens ergo māducantes senectas. pilatulas
llas q valde imunde sunt vel senectas. labia sicut qd et mol
gnatōe t ira corrodit labia sua: vel senectas. id est illas p
seu qd nibil valēt t ito putrefiup: quas detrahēt in
tiles t feride designant. Alij dicit q senecte dicunt salutis defi
centes p genas senectas qd p senectute retinerent pōt: s casent
t p molares dētes q canini. i. detraction dicens: qd conuent
minutis: de quoq; molarb frequentis imundicia detractionis ent
titur. Alij dicit q senecta dicas mus q imundus est. Alij dicit
q senecta dicas quedā herba p uocans appetitū. i. nascitum